

#Cesko2016



ASPEN INSTITUTE

PRAGUE

Forbes

Česko: Jak jsme na tom?



10. 11. 2016

VZDĚLÁVÁNÍ

— Garant: Bohumil Kartous

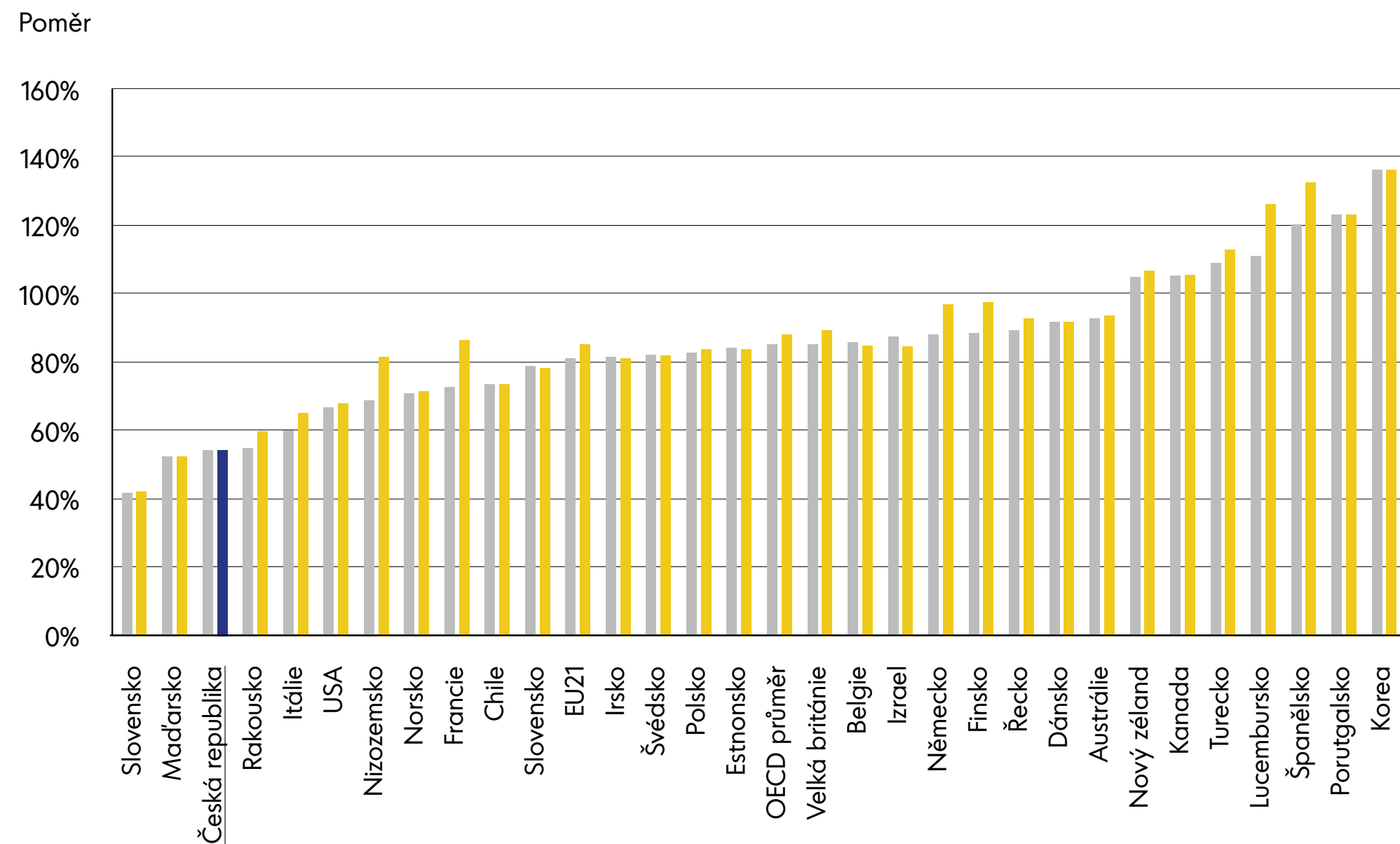
CO NUTNĚ POTŘEBUJE ČESKÉ VZDĚLÁVÁNÍ?

MNOHEM DELŠÍ HORIZONT ÚVAH O ROZVOJI

- Dopusud nejdelší horizont vzdělávací strategie byl pět let.
- Vzdělávací systém ovlivňuje budoucnost lidí na desítky let.
- Místo přípravy na budoucnost stále reprodukuje minulost.
- Hrozí „opt out“, rodiče s možností výběru půjdou jinudy.
- **ŘEŠENÍ:** Nevymýšlet kolo (Finsko, Singapur, Ontario...). Analýza ex ante - ex post. Místo drahých nákupů „železa“ využít levné „ready to use“ možnosti.

UČITELÉ JAKO ELITA. JSOU? MOHOU BÝT?

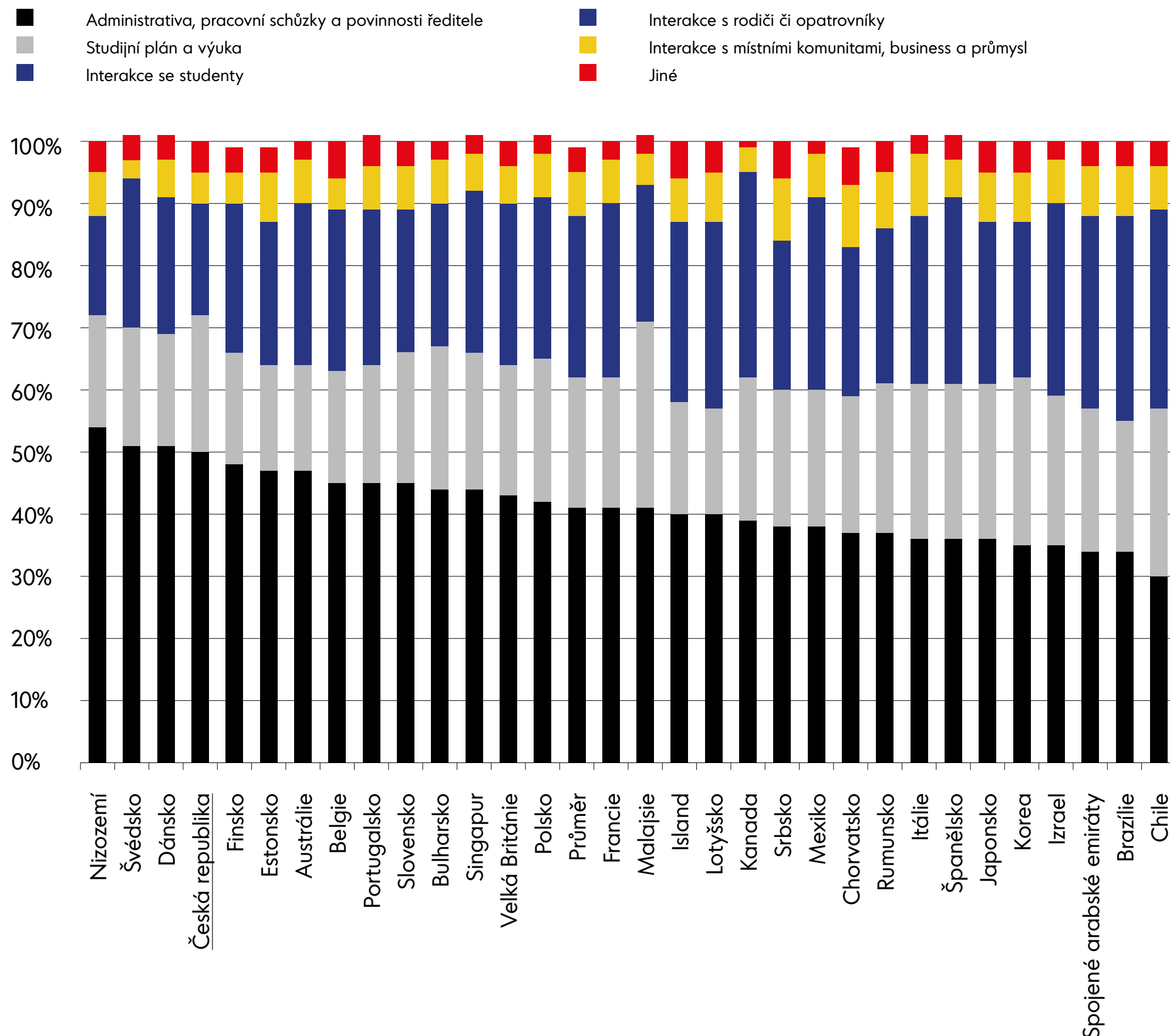
Mezinárodní srovnání poměru průměrného platu učitelů prvního a druhého stupně základních škol k platu ostatních vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců, 2012 (v %)



Zdroj — OECD Education at a Glance 2014

- Nízké ohodnocení. Stárnoucí učitelská populace. Snaha „utéct“ jinam. Genderová nevyváženost. Nízká atraktivita pedagogických fakult. Restrikce zákona.
- **ŘEŠENÍ:** 40 tisíc měsíčně. Uvolnit přístup k profesi. Tlak na změnu pedagogického studia.

ŠKOLA STOJÍ A PADÁ S ŘEDITELEM. LEADERSHIP.



Zdroj — TALIS 2013

- Ředitelé plní roli hospodářů, ne leaderů vzdělávání. Výběr je zatížen účelovými vztahy. Mizivá příprava ředitelů.
- **ŘEŠENÍ:** Snížit administrativní zátěž. Posílit nezávislost výběru s důrazem na osobnost a expertnost. Profesní rozvoj.

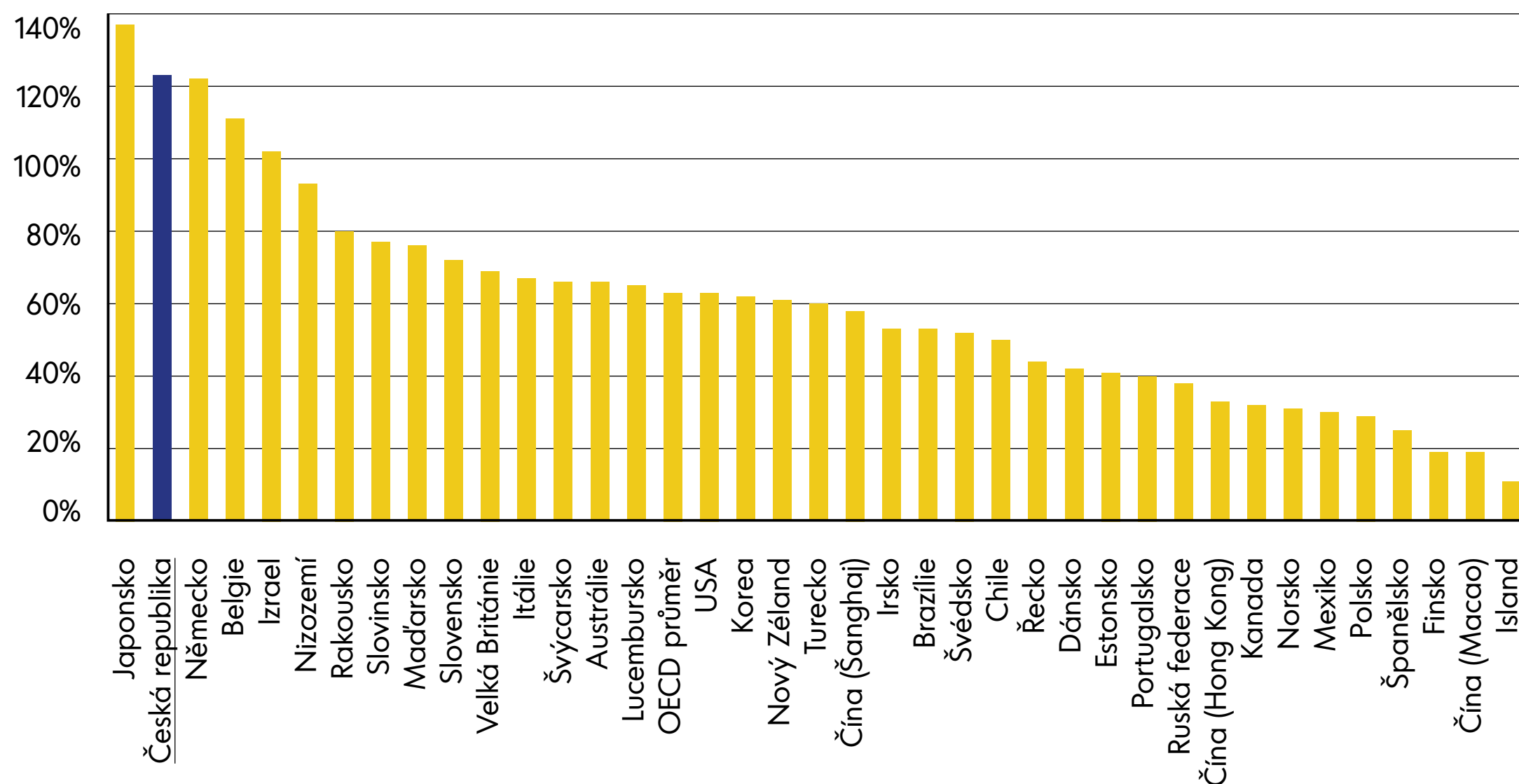
OBSAH. JAKÝCH DOVEDNOSTÍ A ZNALOSTÍ JE TŘEBA?

- Vzdělávací programy navozují zdání vyváženosti. Je to klam.
- Časová dotace pro předměty vysoce upřednostňuje přírodní vědy.
- Společenské vědy, občanství, etika, životní prostředí (sociální i přírodní), znalost sebe sama, práce v 21. století: marginalizováno.
- Efektivní výuka jazyků: ???
- Snaha zakonzervovat systém: povinné přijímací zkoušky, maturita.
- *ŘEŠENÍ: Přehodnotit priority a způsob vzdělávání. Více obsahu týkajícího se života společnosti. Angličtina (jazyky) doopravdy. Směrem k funkčnímu využití.*

SOCIOEKONOMICKÁ ZÁVISLOST VZDĚLÁNÍ

Vliv socio-ekonomického postavení školy na výsledky studentů.

Rozdíl výsledného skóre spojen se zvýšením o jednu jednotku ve školní úrovni PISA indexu ekonomického, sociálního a kulturního postavení.



- Ředitelé plní roli hospodářů, ne leaderů vzdělávání. Výběr je zatížen účelovými vztahy. Mizivá příprava ředitelů.
- **ŘEŠENÍ:** Snížit administrativní zátěž. Posílit nezávislost výběru s důrazem na osobnost a expertnost. Profesní rozvoj.

LEVNÁ ŘEŠENÍ V. DRAHÝ UPGRADE

- Změnit systém trvá DESETILETÍ a vyžaduje DESÍTKY MILIARD INVESTIC.
- Žijeme V ÉŘE OTEVŘENÝCH VZDĚLÁVACÍCH ZDROJŮ „ready to use“.
- Jediné, co je třeba, je PODPORA SHORA. Náklady nula, předpokládaný efekt nevyčísitelný.
- ŘEŠENÍ: MOOC, Khanova škola, Hejného metoda, Studenti tvoří Wikipedii, TED, Reigns, Minecraft, skaut, filmy v původním znění...
- POTŘEBUJEME MINISTERSTVO VZDĚLÁVÁNÍ, NIKOLIV MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ.

CO DĚLAT?

- KRÁTKODOBÝ HORIZONT. Začít uvažovat, k čemu slouží vzdělávání. Investovat (ne utrácet!) do učitelů a ředitelů. Podpořit to, co je po ruce a zadarmo.
- STŘEDNĚDOBÝ HORIZONT. Vzdělávání závisí v mnohém na identitě a společenských hodnotách. Ty nelze změnit ihned. Změna vyžaduje čas: dlouhodobá kampaň.
- DLOUHODOBÝ HORIZONT. Vzdělávací systém je poslední záchranou brzdou před rozpadem společnosti. Zajistit společné vzdělávání znamená zajistit její budoucnost.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Bob Kartous, EDUin
bob.kartous@eduin.cz